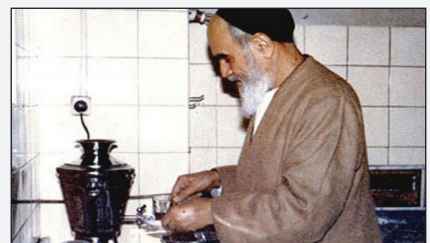
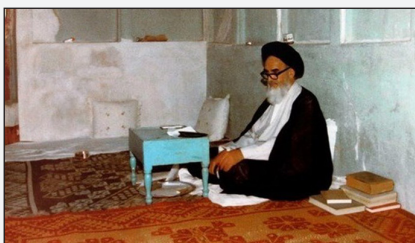

خورشید سادہ زیستے در خانہ اے بے آلایش

روایتی از سادہ زیستی معمار کبیر انقلاب اسلامی

در عصری که زرق و برق دنیا و هیاهوی تجمل گرایی، بسیاری از دل‌ها را مسحور خود ساخته است، سخن گفتن از سادہ زیستی، نه یک بحث اخلاقی صرف، که ندایی برخاسته از عمق حقیقت جویی انسان است. سادہ زیستی، نه نشانه فقر، که نمایشگر بلندای روح و وسعت اندیشه انسانی است که از قید تعلقات مادی رها شده و به افق‌های بلندتری چشم دوخته است. در این میان، امام خمینی (ره) به عنوان یکی از بزرگ‌ترین احیاگران دین در عصر حاضر، نه تنها مسئولین و مردم را به سادہ زیستی فراخواند، بلکه خود، در تمام شئون زندگی، مظهر عینی این فضیلت بود. مشی زاهدانه، خانہ‌ای محقر، جامه‌ای سادہ و قلبی سرشار از عشق به خدا، تصویری است که از او در حافظه تاریخ بر جای مانده است. آنچه در ادامه می‌آید، نگاهی است به اهمیت سادہ زیستی در منظومه فکری و عملی امام خمینی (ره)؛ شیوه‌ای که نه تنها انتخابی فردی، بلکه راهی برای رهایی انسان و جامعه از اسارت دنیا و رسیدن به کمال معنوی است. «امام، سادہ زیستی را نه یک روش شخصی بلکه ضرورتی برای هدایت جامعه اسلامی می‌دانست. ایشان بارها تأکید کردند که مسئولان باید زندگی‌شان را با محرومان تنظیم کنند».

منبع: صحیفه امام، ج ۱۳، ص ۲۴

ما اگر بخواهیم تجمل و اشرافی‌گری و اسراف و زیاده‌روی را از جامعه‌مان ریشه‌کن کنیم، با حرف و گفتن نمی‌شود؛ که از یک طرف بگوئیم و از طرف دیگر مردم نگاه کنند و ببینند عملمان جور دیگر است! باید عمل کنیم. عمل ما بایستی مؤید و دلیل و شاهد بر حرف‌های ما باشد تا اینکه اثر بکند.

بیانات امام خامنه‌ای در دیدار رئیس جمهوری و اعضای هیأت دولت - ۱۳۸۷/۰۶/۰۲

امام خودش از آفت اشرافی‌گری بکلی برکنار ماند و مسئولین کشور را هم بارها توصیه می‌کرد که به کاخ‌نشینی و به اشرافی‌گری تمایل پیدا نکنند.

بیانات امام خامنه‌ای در مراسم بیست و دومین سالگرد

رحلت امام خمینی (ره) - ۱۳۹۰/۰۳/۱۴

سادہ زیستی در کلام امام خمینی (ره)

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های شخصیتی امام خمینی (ره) که در سراسر زندگی شخصی، اجتماعی و سیاسی ایشان جلوه‌گر بود، سادہ زیستی و پرهیز از تجمل گرایی است. این ویژگی نه تنها در رفتار بلکه در سخنان و رهنمودهای ایشان نیز به روشنی دیده می‌شود. «اگر بخواهید بی‌خوف و هراس در مقابل باطل بایستید و از حق دفاع کنید و ابرقدرتان و سلاح‌های پیشرفته آنان و شیاطین و توطئه‌های آنان در روح شما اثر نگذارد و شما را از میدان به در نکند، خود را به سادہ زیستن عادت دهید و از تعلق به مال و منال و جاه و مقام پرهیزید.»

صحیفه امام خمینی ج ۱۸ ص ۴۷۱

خانہ‌ای سادہ؛ قلبی بزرگ

امام معتقد بودند که رهبری دینی باید از دل مردم برآید و زندگی‌اش بازتاب زندگی همان مردمی باشد که از درد آنان سخن می‌گوید. خانہ امام خمینی (ره) در نجف، قم و جماران، همواره سادہ و بی‌آلایش بود. خبرنگاران خارجی و داخلی بارها از سادگی محل اقامت ایشان شگفت‌زده شده بودند. در خانہ جماران، اتاقی کوچک با فرش معمولی و چند کتاب، نمایانگر تمام زندگی یک رهبر جهانی بود. خاطرات حجت الاسلام والمسلمین دعایی، منتشر شده در مجموعه «یاران امام»

دنیاطلبی، آفتی برای مسئولان انقلاب

امام خمینی (ره) بارها هشدار دادند که انقلاب اسلامی زمانی از درون تهی می‌شود که مسئولان و مردم از اصل ساده‌زیستی فاصله بگیرند. ایشان می‌فرمایند: «اگر آن روزی که دولت ما توجه به کاخ پیدا کرد، آن روز است که باید ما فاتحه دولت و ملت را بخوانیم».

ایشان درجایی خطاب به روحانیون می‌فرمایند: «امروز سعی کنید زندگیتان از زی آخوندی تغییر نکنند، اگر روزی از نظر زندگی از مردم عادی بالاتر رفتید بدانید که دیر یا زود مطرود می‌شوید.»

صحیفه امام، ج ۷، ص ۳۲۷
صحیفه امام، ج ۱۷، ص ۴۵۳

هشدار درباره تجمل‌گرایی

امام خمینی به دفعات در مورد خطرات تجمل‌گرایی در جامعه هشدار داده‌اند. ایشان می‌فرمایند: «این روحیه که از غرب آمده و ما را آلوده کرده است، باید از بین برود. تجمل‌پرستی و رفاه‌طلبی، انقلاب را می‌بلعد.»

در این هشدار، امام به‌خوبی روشن می‌کنند که تجمل‌گرایی نه تنها فرد را از درون پوچ می‌کند، بلکه جامعه را نیز به سمت بی‌عدالتی، فقر و فساد سوق می‌دهد.

صحیفه امام، ج ۱۳، ص ۲۳

زندگی ساده؛ الگوی تربیتی

استقلال و کرامت انسان‌ها در برابر طاغوت سرمایه‌داری. در یکی از بیانات‌شان می‌فرمایند: «پیامبر اکرم (ص) و امیرالمؤمنین (ع) ساده‌ترین زندگی را داشتند، با این‌که می‌توانستند بهترین زندگی‌ها را داشته باشند».

امام با این نگاه، ساده‌زیستی را مایه افتخار می‌دانند، نه شرمندگی. مسئولان نیز باید با این رویکرد زندگی کنند و بدانند که شأن خدمت به مردم، در همدلی با آنان است.

صحیفه امام، ج ۲۰، ص ۳۳۴

الگوی ساده‌زیستی برای مسئولان

امام خمینی بارها تأکید کرده‌اند که مسئولان جمهوری اسلامی باید سبک زندگی‌شان را با مردم محروم تنظیم کنند. ایشان خطاب به دولتمردان می‌فرمایند: «مبادا یک وقت در وزارتخانه‌ای یا در اداره‌ای زندگی اشرافی درست بشود؛ مبادا یک وقت خدای نخواستہ مردم احساس کنند که شما از آن‌ها جدا هستید.»

صحیفه امام، ج ۷، ص ۳۳۳

تقابل با فرهنگ غرب

امام ساده‌زیستی را نه تنها امری فردی بلکه ایستادگی در برابر فرهنگ غرب می‌دانستند. فرهنگی که با ترویج مصرف‌گرایی، روح انسان را تهی می‌کند. ایشان می‌فرمایند: «غرب ما را به تجمل و مصرف‌گرایی می‌کشاند، باید از این خواب بیدار شویم.» (صحیفه امام، ج ۱۳، ص ۲۴۵) اینجا ساده‌زیستی به‌عنوان یک حرکت فرهنگی و تمدنی مطرح می‌شود؛ راهی برای بازگشت به هویت اصیل اسلامی و قطع وابستگی‌های فرهنگی و اقتصادی.

نتیجه‌ای از سیره نبوی

امام خمینی ساده‌زیستی را در راستای سیره پیامبر اکرم (ص) و امام علی (ع) معرفی می‌کردند. ایشان تأکید داشتند: «علی بن ابی‌طالب (ع) حاکم مسلمین بود، اما کفش خود را وصله می‌کرد و نان جو می‌خورد.»

صحیفه امام، ج ۱۳، ص ۳۸۵

امام با بازخوانی این سیره‌ها، ثابت کردند که عدالت، دیانت و مدیریت در گرو ساده‌زیستی است. جامعه‌ای که مسئولانش چون علی (ع) زندگی می‌کنند، هرگز دچار فقر فرهنگی و اخلاقی نخواهد شد. ساده‌زیستی در نگاه امام، نه به معنای فقر، بلکه تجلی عزت نفس است. امام در یکی از سخنان خود می‌فرمایند: «آن قدر که ساده‌زیستی به انسان کرامت می‌دهد، تجمل‌گرایی انسان را ذلیل می‌کند.»

بیانات امام در جمع مسئولان، نقل در هفته‌نامه پرتو، ش ۲۷۸

توصیه به ساده‌زیستی در جمع طلاب و روحانیون حوزه علمیه

ارزش انسان را به دست آورید، ارزش روحانیت را از دست ندهید.

صحیفه نور، ج ۱۹، ص ۱۵۷.

یکی از امور مهم این است که روحانیون باید ساده زندگی کنند. آن چیزی که روحانیت را پیش برده تا حالا، و حفظ کرده است این است که ساده زندگی کردند. آنهایی که منشا آثار بزرگی بودند، ساده زندگی کردند... ارزش انسان، به خانه نیست، به اتومبیل نیست. اگر ارزش انسان به اینها بود، انبیاء باید همین کار را بکنند. انبیاء سیره‌اشان را دیده‌اید چه جور بوده. ارزش انسان به این نیست که یک هیاهو داشته باشد، یک اتومبیل کذا داشته باشد، یک رفت و آمد زیاد داشته باشد. ارزش روحانیت به این نیست که یک بساطی داشته باشد و یک دفتری و یک دستکی داشته باشد. فکر کنید

جمع‌بندی

بازخوانی کلام امام خمینی درباره ساده‌زیستی، راه‌گشای بسیاری از مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ماست. در جهانی که مصرف‌گرایی و رفاه‌طلبی، ارزش تلقی می‌شوند، ساده‌زیستی راهی برای بازگشت به فطرت، عدالت و ایمان است. امام خمینی با رفتار و گفتار خویش، نشان دادند که می‌توان در اوج قدرت، متواضع بود؛ در رأس حکومت، با مردم زندگی کرد؛ امام خمینی معتقد بود دلبستگی به دنیا موجب اضطراب، حرص و رقابت ناسالم می‌شود. در مقابل، ساده‌زیستی انسان را به قناعت، آرامش درونی و رضایت الهی می‌رساند. آرامش و طمأنینه در چهره و سخنان امام، ناشی از همین نگاه توحیدی به زندگی بود.

